

Sevgili anne babalar;

Konumuz Çocuk Haklarıdır. Nasıl ki yetişkinler olarak bizler bazı hak ve sorumluluklara sahipsek, çocuklar da devlet ve yasalar tarafından güvence altına alınmış birtakım haklara sahiptir. Bu hakları elde etmeleri için çocuk olmaları yeterli. Eğer 18 yaşından küçük çocuk ya da çocuklara sahipseniz bu hakları bilmeniz ve çocuklarınızın bu hakları öğrenmesinde büyük yarar var. Üstelik bu haklar sadece sizin çocuklarınız ya da ülkemizdeki çocuklar için geçerli değil. Dünyanın neresinde olursa olsun 18 yaşından küçük tüm bireyler için bu haklar evrenseldir. Çocukların sahip oldukları bu haklar dünyadaki pek çok devletin koruması ve güvencesi altındadır. Bunun için devletler bir araya gelerek 20 Kasım 1989 yılında Çocuk Hakları Sözleşmesi adı altında 54 maddelik bir sözleşme imzalamışlar. Ülkemiz 1990 yılında bu sözleşmeyi onaylamış ve 1995 yılında da Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Çocuklar geleceğimizin güvencesi, yaşama sevincimizdir. Bugünün çocuğunu yarının büyüğü olarak yetiştirmek hepimizin insanlık görevidir. Başta anne-babalar olmak üzere, öğretmenler, çocuğun eğitiminden sorumlu olan diğer kişiler ve devlet olmak üzere toplumun her bir ferдинin bu konuda bilinçlenmesi ve üzerine düşeni yapması gerekiyor. Çocuklara karşı işlenen suçların, ihmal, istismar ve tacizlerin olmadığı, çocuklara çocukluklarını yaşama fırsatının verildiği güvenli bir dünya diliyorum.

ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ MADDELERİ

- * Her birey on sekiz yaşına kadar çocuk olarak kabul edilir. Her çocuk vazgeçilmez haklara sahiptir.
- * Çocuk Hakları, bütün çocuklar içindir. Doğum yerleri, konuştukları dil ne olursa olsun fark etmez. Büyüklerinin inançları ya da görüşleri nedeniyle hiçbir çocuğa ayırım yapılmaz.
- * Çocuklarla ilgili bütün yasa ve uygulamaları oluşturanlar, önce çocukların yararını düşünmek zorundadır. Devlet, çocukların koruma ve bakımını üstlenenlerin sorumluluklarını yerine getirmeleri için önlemleri alır ve onların sorumluluklarını yerine getirip getirmediğine bakar.
- * ÇHS'de yazılı olan hakların uygulanması için gereken her türlü çabanın gösterilmesi gerekir. Devlet çocukların bu haklardan yararlanmasını sağlar.
- * Devlet, hakların uygulanması konusunda çaba gösterirken başta anne baba olmak üzere çocuktan sorumlu olan kişilerin haklarına karşı saygılı olur.
- * Yaşamak, her çocuğun temel hakkıdır ve herkesin ilk görevi çocukların yaşamını korumaktır.
- * Her çocuğun bir isme ve vatandaşlığa sahip olma hakkı vardır. Devlet, çocuk doğduğunda bu ismi kaydeder ve çocuğa bir kimlik verir.
- * Çocuklara verilen isim, vatandaşlık hakkı ve aile bağları korunmalıdır. Tüm bunlar zorla değiştirilemez ve alınamaz, değiştirilmek istenir ya da çocuğun elinden bu haklar alınır devlet bu duruma karşı çıkmalıdır.
- * Her çocuğun ailesiyle birlikte yaşama hakkı vardır. Anne baba çocuğa bakamıyorsa, çocuk bu durumdan zarar görmesin diye ona başka bir bakım sağlanmalıdır. Bu durumda da her çocuğun, anne ve babasıyla düzenli olarak görüşebilme hakkı vardır.
- * Anne babası ayrı ülkelerde yaşayan çocukların aileleriyle birlikte olabilmeleri için devletler kolaylık gösterir.
- * Anne ve babalarının izni olmadan hiçbir çocuk başka bir ülkeye götürülemez. Çocukları bu şekilde başka yerlere götüren kişilere karşı mücadele edilmesi gerekir.

- * Her çocuk, görüşlerini serbestçe ifade etme, kendisini ilgilendiren her konuda görüşlerinin dikkate alınmasını isteme hakkına sahiptir. Herkesin çocukları dinleme, onların fikirlerini öğrenme ve onlara saygı gösterme sorumluluğu vardır.
- * Her çocuğun duygu ve düşüncelerini istediği şekilde açıklama hakkı vardır. Çocukların da başka kişilerin zarar görmemesi için gerekeni yapmaları gerekir.
- * Her çocuğun, kendi düşüncesini geliştirme ve istediği dini seçme hakkı vardır. Bu konularda çocukları büyüten yetişkinlerin de onlara yol gösterme hakkı ve sorumluluğu vardır.
- * Çocukların arkadaşlarıyla barış içinde toplanabilme, dernek kurabilme ya da derneklere üye olma hakkı vardır.
- * Hiç kimse çocukların onurunu kıramaz, onları küçük düşüremez, özel hayatına karışamaz. Çocukların bu hakkı yasalarla korunur.
- * Devlet, kitle iletişim araçlarının, çocuğun gelişimi açısından önemini kabul eder. Çocuğun bunlarla çeşitli bilgi ve belgelere ulaşmasını sağlar, kendi kültürü ve dili bakımından bu araçlarla alabileceği gereksinimleri karşılar. Ayrıca kitle iletişim araçlarının verebileceği her türlü zarardan çocukları korur.
- * Çocukların yetişmesinden ve gelişmesinden sorumlu olan büyükler, bu sorumluluklarını en iyi biçimde yerine getirirler.
- * Hiç kimse, çocuklara karşı olan sorumluluklarını onlara zarar verecek şekilde kullanamaz. Devlet çocukların hiçbir zarara uğramaması için her türlü önlemi almakla yükümlüdür.
- * Yaşadığı ülkenin dışında bir başka ülkeye gitmek zorunda kalan her çocuğun, gittiği ülke tarafından korunma hakkı vardır.
- * Her çocuğun ailesinden yoksun kaldığında ya da aile ortamı onun için uygun olmadığında devletten özel koruma ve yardım alma hakkı vardır. Anne babasıyla birlikte yaşayamayacak çocuklar için özenli bir araştırmayla iyi aileler bulunur.
- * Engelli çocukların özel olarak korunma ve saygı görme hakkı vardır. Devlet engelli çocukların bakımını, eğitimini sağlayacak kurumları oluşturma sorumluluğuna sahiptir. Engelli çocukların ailelerine her türlü yardım yapılır.

- * Her çocuğun sağlık hizmetinden yararlanma hakkı vardır. Hastalıklardan korunması devletin ve toplumun güvencesi altında olup çocukların beslenmesine, aşılmasına, çevrenin temizliğine ve diğer sağlık koşullarına dikkat edilir. Hastalanan çocuklar tedavi edilir.
- * Çocuk haklarına uygun olarak kreşler, çocuk yuvaları, yurtlar, okullar, çocuk hastaneleri oluşturulur, bunlar düzenli olarak kontrol edilir.
- * Her çocuğun gelişme hakkı ve sağlığı güvence altında olmalıdır. Bu konuda çocukların daha iyi bir yaşam sürdürmeleri için gerektiğinde yardım edilir.
- * Her çocuk eğitimini tam yapabilmek için desteklenir ve korunur. İlköğretim parasız ve hiçbir ayırım gözetmeksizin tüm çocuklar için hak ve zorunludur.
- * Çocuklara verilen eğitim onların gelişimlerini en fazla ölçüde sağlayacak düzeyde olmalıdır. Eğitim, çocukların hoşgörüsünü, kendi kültürüne ve farklı kültürlerle saygısını, ayrımcılığa karşıtlığını, doğaya saygısını arttıracak biçimde düzenlenir. Çocuğun kendi kültürü, bulunduğu ülkeden farklıysa gelişim ve eğitim hakkının her aşamasında buna gereken özen gösterilir.
- * Çocukların boş zamanlarını değerlendirebilmeleri, kendilerini geliştirebilmeleri için oyun bahçeleri, çocuk kulüpleri, kütüphaneler, spor ve kültür merkezleri açılmalıdır. Her çocuğun bu tür etkinliklere katılma hakkı vardır.
- * Çocukların okula gitme, oyun oynama hakkı vardır. Onlar yetişkinler gibi çalıştırılmazlar. Çalışmak zorunda kalırlarsa yapacakları iş onların sağlığı ve eğitimleri için sorun oluşturmamalıdır.
- * Bütün çocuklar her türlü zararlı maddelere karşı korunur. Bu tür maddeleri üretip çocuklara veren kişiler cezalandırılır.
- * Çocukları bedensel ve ruhsal yönden örseleyecek hiçbir yaklaşıma izin verilemez.
- * Devlet, çocukları koruma ve çocukları kaçırap onları satan, onları çalıştırmak isteyen kişilerle mücadele etme sorumluluğuna sahiptir.
- * Hiçbir kişi kendi çıkarları için çocukları kullanamaz. Devlet böyle bir duruma karşı her çocuğu korur.

- * Çocuklar hiçbir şekilde insanlık dışı yöntemlerle ya da aşağılanarak cezalandırılmaz. Bir çocuk suça itilmişse ona uygulanacak ceza yaşına ve gelişimine uygun, onun eğitimini engellemeyecek şekilde olmalıdır.
- * Her çocuğun barış ortamında yaşama ve savaşıtlardan korunma hakkı vardır. Çocukların askere alınmaması gerekir. Devlet, çocukları silahlı çatışmalardan ve sonuçlarından korumakla sorumludur.
- * Çocuklar çeşitli nedenlerle zarar görmüşlerse onların iyileştirilmeleri için çalışmalar yapılır, bir daha aynı şekilde zarar görmemeleri için önlemler alınır.
- * Yasalarla sorunu olan çocuklar bu durumdan tek başlarına sorumlu değildir. Çocuklar farkında olarak kimseye zarar vermez. Suça itilen çocuklar, yetişkinler gibi cezalandırılmaz, özel yasalarla yeniden topluma kazandırılırlar.
- * Bir devletin yasaları burada belirtilen hükümlerden daha iyiye, bunlar hiçbir şekilde değiştirilemez.
- * Devlet, ÇHS'nin herkes tarafından öğrenilmesini sağlar.
- * ÇHS'nin uygulanmasını değerlendirmek üzere Çocuk Hakları Komitesi kurulmuştur.
- * Devlet ve o ülkede yaşayan insanlar Çocuk Hakları Komitesine, çocuk haklarıyla ilgili durum hakkında bilgileri vermekle sorumludur.
- * İlgili kuruluşlar Çocuk Hakları Komitesinin çalışmalarına kolaylık ve yardım sağlar.

Çocuklara karşı işlenmiş suçların yetkili makamlara bildirilmemesi suçtur. Ve cezası ağırlaştırılmıştır. T.C Aile, Çalışma Ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Çağrı Merkezi ALO 183'ü Çocuk istismarı, acil müdahale gerektiren konular ve bilgi edinmek için arayabileceğiniz bir hattır.